

ΑΣ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ, ΜΠΟΡΟΥΜΕ

Σκέψεις περί της ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Του Τάκη Ιωαννίδη (27/11/2006)

Ένα από τα κύρια διαχρονικά ερωτήματα, στην διαιώνια διαδρομή του ανθρώπου, είναι η ευτυχία και πώς αυτή αποκτάται. Στις μέρες μας, έχει διαμορφωθεί η πεποίθηση, πως για να ευτυχίσει κάποιος, θα πρέπει να διαθέτει θάρρος, εξυπνάδα ομορφιά, μα κυρίως, σημαντικές γνωριμίες, ιδίως του πολιτικού χώρου. Τα χρήματα επίσης θεωρούνται, βασικό συστατικό της απόκτησης ευτυχίας, αφού με αυτά αγοράζονται πλείστα όσα υλικά αγαθά, ομού και ο σεβασμός των άλλων, η συγγνώμη σε πράξεις αδικίας, αλλά και η εξαγορά συνειδήσεων.

Η ευτυχία έχει και προσωπικό χαρακτήρα. Εγώ είμαι ευτυχής, αφού η οικογένειά μου είναι υγιής. Ο άλλος διότι κατέκτησε έναν υψηλό αθλητικό στόχο. Ο μαθητής, επειδή κατόρθωσε να εισέλθει στο Πανεπιστήμιο που επιθυμούσε. Και ούτω καθ' εξής.

Και όμως όλοι συμφωνούν, πως η απόκτηση της ευτυχίας, είναι ένας δυσπρόσιτος στόχος στην εποχή μας, αφού, ακόμη και αυτό το αυτονόητο, σε πολλά πράγματα, έχει καταστεί δύσκολο.

Ο αιώνας μας, ο πλήρως επιστημονικοποιημένος και οργανωμένος, με τις αμέτρητες προτάσεις και λύσεις του, καλύπτει σε μεγάλο βαθμό, τις τεχνηέντως δημιουργημένες υλικές μας επιθυμίες και ανάγκες. Ο άνθρωπος όμως, εάν τον παρομοιάσουμε με ένα σκάφος, γέρνει επικίνδυνα, μονόπλευρα, αφού τα υλικά φορτία, βαρύνουν τη μία του πλευρά. Η άλλη, η ψυχική πλευρά του ανθρώπου, παραμένει, αδρανής, ανοργάνωτη.

Το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα για παράδειγμα, φροντίζει όπως, τα παιδιά μας, να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα για τη ζωή τους εφόδια

στα σχολεία. Τα εφόδια για την επαγγελματικά τους αποκατάσταση. Για την ψυχή τους όμως, ουδείς φροντίζει. Αποτέλεσμα αυτών, η απουσία ηρεμίας, γαλήνης, κατανόησης, καλοσύνης. Τα νεύρα, το άγχος, οι πάσης φύσεως φοβίες, οι συχνές συγκρούσεις, η αναζήτηση ακραίων λύσεων όπως τα ναρκωτικά. Και όμως κάποιοι αισθάνονται ευτυχείς. Είναι; Όσο “ευτυχής” και αν αισθάνεται κάποιος, με τα υλικά του αποκτήματα, στην πραγματικότητα πελαγοδρομεί στα πεδία της πλάνης, με την ψυχή του να ταρασσεται από τα αναρίθμητα πάθη. Αισθάνεται διαρκώς αδικημένος, παραμερισμένος, και προσπαθεί να αποκατασταθεί ενώπιον της κοινωνίας και της συνειδήσής του. Κι ας βοά από τα βάθη των αιώνων, εκείνος ο επαναστάτης συνειδήσεων, ο Σωκράτης, πως ουδείς είναι σε θέση να σου προκαλέσει κακό, εάν δεν το επιτρέψεις εσύ ο ίδιος! Είναι λοιπόν ένας αντικειμενικά ευτυχής άνθρωπος, που κατά τα άλλα, ταλαιπωρείται αφόρητα από τη στενοχώρια του.

Ας παρατηρήσουμε τους εαυτούς μας και τον κοινωνικό μας περίγυρο. Δολοπλοκίες, αδικίες, πάθη, καταχρήσεις, υπεξαιρέσεις, διαπλοκές, δικαστικές μάχες. Με φυσική απόρροια, τα νεύρα, τις εμπάθειες, τις κακίες. Ας όψεται το ασπίκορον, ένα εκ των μεγίστων ελαττωμάτων της φυλής μας. Γιατί αυτός έχει καλύτερο αυτοκίνητο από εμένα; Γιατί καλύτερη θέση στη δουλειά; Γιατί το παιδί του προοδεύει περισσότερο από το δικό μου; Και τόσα άλλα γιατί!

Και τα παιδιά μας, αιώνιοι επαναστάτες κατά των γονέων τους, όπως όλοι μας κάποτε, γιατί δεν τα αφήνουμε να ζήσουν τη ζωή τους, όπως αυτά πιστεύουν καλύτερα, αλλά διαρκώς τα περιορίζουν, τα κακίζουν, τα τιμωρούν και τα νουθετούν.

Πόσοι συνάνθρωποί μας, κοινωνικά και επαγγελματικά ευκατάστατοι, ενώ θα έπρεπε να είναι ευτυχείς, αφού τα έχουν όλα, στην πραγματικότητα δυστυχούν; Πόσοι, ακόμη και πολλοί νέοι, καταφεύγουν στα ναρκωτικά και τις αυτοκτονίες; Πόσοι νοσούν ψυχικά, έγκλειστοι στα ψυχιατρεία; Τρανό παράδειγμα εκείνο των Σουηδών, που κάποτε αυτοκτονούσαν κατά συρροή, ενώ είχαν λύσει όλες τις βιοποριστικές τους ανάγκες. Τι τους έλλειπε;

Διότι, όπως αποφάνθηκαν οι ψυχικοί ερευνητές, οι ψυχικές ανωμαλίες, όπως το συναίσθημα κατωτερότητας, το σύμπλεγμα κατωτερότητας, η τάση επιβολής, η ανδρική διαμαρτυρία(Adler), το συναίσθημα ενοχής (Freud), ταλανίζουν τους ανθρώπους από τη νεανική τους ηλικία, υποχρεώνοντάς τους να υποτάσσονται σε δυνάμεις αντιλογίας, να βλέπουν αδικίες και εχθρότητες ακόμη και σε εκδηλώσεις που πραγματικά τους ωφελούν. Να υποπίπτουν ασυναίσθητα σε σφάλματα και πράξεις άδικες και ανήθικες, ενώ πλανώνται από την ψευδαίσθηση, ότι προσπαθούν να επιβάλλουν την ηθική και το δίκαιο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η έχθρα μεταξύ πεθεράς και νύφης, για το κοινό άτομο που αμφότερες αγαπούν.

Ένας φαύλος κύκλος λοιπόν, η ατομική, οικογενειακή και κοινωνική μας ζωή.

Ο ενσυνείδητος και υποσυνείδητος εγωισμός, γεννούν την εχθρότητα, την ψυχρότητα, την αντιπαλότητα, που με τη σειρά τους τονώνουν τον εγωισμό και αφυπνίζουν το υποσυνείδητο, που ως δύναμη τεράστια, εξαπατά τον δήθεν “πολιτισμένο” σημερινό άνθρωπο, παραμερίζοντας την λογική του, σκεπάζοντας τον νου του με ένα σκοτεινό πέπλο και τον σύρει ως έρμαιο υπνωτισμένο, στον λανθασμένο δρόμο. Τοιουτοτρόπως, δημιουργούνται οι εσφαλμένες πεποιθήσεις, από το υποσυνείδητο, για τη ζωή μας, για την ηθική, για την δικαιοσύνη κ.λ.π.

Ο άνθρωπος του 21^{ου} αιώνα, θεωρεί δύσκολη την απόκτηση ευτυχίας και είναι, αφού υπάρχει έλλειψη του απαραίτητου για την δόμησή της, γνωστικού περιεχομένου. Διότι δεν προσπαθεί να οργανώσει, να αναπτύξει και να εμβαπτίσει τον εσωτερικό του κόσμο, την ψυχή του, στα νάματα της ομόνοιας, της γαλήνης και της αγάπης. Μα και στην ανθρωπογνωσία, όπως αναφέρει και ο Adler.

Ο νέος άνθρωπος, ειδικότερα, που σήμερα βιώνει τα μαθητικά του χρόνια και αύριο θα είναι αυτός η μητέρα κι ο πατέρας, ο οδηγός δηλαδή της οικογένειας, ας προσπαθήσει να φωτιστεί. Ας τον βοηθήσουν οι μεγαλύτεροι, όπως αρμόζει κι αυτή ακόμη η πολιτεία, που δραματικά τον σταυρώνει σήμερα με τις ανόητες τακτικές της.

Διότι κι εμείς οι ενήλικες, δεν έχουμε εξερευνήσει ακόμη τα βάθη της ψυχής μας. Δεν έχουμε ανακαλύψει την διόρθωση του κακού με την αγάπη και όχι με τη τιμωρία, την ικεσία (την ταπείνωση) και τον εξευτελισμό του ανθρώπου.

Ας αφυπνισθούμε λοιπόν, ας ενεργήσουμε, διότι ουδείς θα βρεθεί να καθοδηγήσει τον χλιοβασανισμένο και περίφοβο σημερινό άνθρωπο προς τον σωστό δρόμο της ευτυχίας. Παρά μόνον ο αφυπνισμένος εαυτός του.